

2. Галчанська В. В. Переваги та недоліки дистанційного навчання: сучасний вимір. *Українські студії в європейському контексті*, 2024. №8. С. 118–124.
3. Гмиря Т. П. Використання онлайн-курсів в освітньому процесі: переваги та недоліки. *Українські студії в європейському контексті*. 2024. № 8. С. 124–133.
4. Крамська З. М. Педагогічні умови формування готовності здобувача вищої освіти до інноваційної діяльності. *Українські студії в європейському контексті*. 2024. № 8. С. 196–205.

Сидоренко Н.С.

*доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри адміністративно-правових дисциплін
та публічного управління
Дніпровський державний університет внутрішніх справ*

РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ІННОВАЦІЙНІ ЗМІНИ СУЧАСНОСТІ

***Анотація.** В даній науковій статті досліджуються актуальні питання реформування системи вищої освіти України в контексті інноваційних аспектів сучасності та мінливих змін політико-правового, економічного та соціального життя суспільства.*

***Ключові слова:** вища освіта, реформування, інновації, суспільство, держава, управління, політика, автономія, ЗВО, демократизація.*

***Sydorenko N. S. Reforming the system of higher education: innovative changes of modern times.** This scientific article examines the topical issues of reforming the higher education system of Ukraine in the context of innovative aspects of modernity and changing changes in the political, legal, economic and social life of society.*

***Key words:** higher education, reform, innovation, society, state, governance, politics, autonomy, higher education institutions, democratization.*

Актуальність. В сучасних умовах суспільної життєдіяльності, актуалізації процесу збільшення деонтологічної компетентності здобувачів вищої освіти, а також необхідності забезпечення сучасного ринку праці ефективними кадрами, зростає актуальність реформування сучасної системи вищої освіти України.

Теоретико-методологічні, управлінсько-кадрові та організаційно-практичні аспекти реформування системи вищої освіти України досліджувала велика кількість провідних науковців, зокрема такі: С. О. Шевченко, Н. А. Липовська, Р. М. Калько, І. В. Царьова, О. В. Максименко, М. М. Трещов, В. М. Савіщенко, Л. Р. Наливайко, І. В. Дзюба, Л. В. Межевська та інші, що підтверджує актуальність обраної теми.

Мета дослідження – здійснення наукового обговорення перспективних шляхів реформування системи вищої освіти України в контексті інноваційних змін і процесів в українському суспільстві.

Виклад основного матеріалу. Важливість реформування системи вищої освіти України зумовлена багатьма чинниками. Провідне місце серед них посідає необхідність збільшення наукового потенціалу держави, продуктивності наукових кадрів, а також збільшення кадрового ресурсу суспільства для забезпечення сталого розвитку.

Державна політика України в галузі освіти і науки являє собою складову загальної державно-управлінської політики в поєднанні з специфічною. Тобто, фактично, утворюється комплексна синергія, що спрямовується на забезпечення підвищення ефективності та продуктивності роботи системи вищої освіти України, а також досягнення мети освітньої політики у відповідності до норм суспільства та сучасних інновацій.

З огляду на те, що в Україні активним чином зростає популярність впровадження інновацій, передового світового досвіду та підвищення ролі й значення євроінтеграційних процесів, українська система вищої освіти має належним чином адаптуватися до змін та мінливого політико-правового середовища. У зв'язку з цим доцільного дослідити основні компоненти та організаційно-практичні складові при здійсненні реформування. Отже, до них відносяться:

- організаційна автономія закладу вищої освіти;
- кадрова автономія закладу вищої освіти;
- академічна автономія закладу вищої освіти;
- фінансова автономія закладу вищої освіти;

Реформування системи вищої освіти України та її загальна демократизація є частиною комплексного процесу демократизації суспільства, який передбачає монополію держави на вищу освіту, а також поступовий перехід освітніх (наукових) установ до автономного ведення статутної господарської діяльності в межах своїх повноважень.

При обговоренні процесу реформування системи вищої освіти доцільно охарактеризувати нову освітню модель України, що ґрунтується на таких принципах:

1. Неперервність освіти.
2. Освіта впродовж життя.
3. Інтеграційна мобільність здобувачів вищої освіти.
4. Рівний доступ до вищої освіти для всіх громадян.
5. Розкриття творчих здібностей здобувачів вищої освіти.
6. Активна громадська участь здобувачів вищої освіти в роботі держави.

Важливим аспектом впровадження інноваційних підходів в діяльність закладу вищої освіти в Україні є використання технологій проєктного управління (менеджменту), адже керівництво, орієнтуючись на проєктний підхід, отримує можливість максимально об'єктивно оцінити параметри функціонування різноспрямованих процесів, здійснювати контроль за плануванням та витрачанням коштів, контроль витрат та ресурсів, вести облік та забезпечувати зниження ризиків, підвищити рівень економічної безпеки, а також стимулювати ефективність інвестиційної та інноваційної діяльності [4; 5].

Важливим аспектом автономії сучасних закладів вищої освіти є й їх можливість самостійно здійснювати працевлаштування науково-педагогічних працівників й розподіляти їх між навчально-науковими підрозділами відповідно до своїх критеріїв та доцільності, що в свою чергу дозволяє оптимальним чином регулювати науково-педагогічний потенціал та кадровий баланс між структурними підрозділами закладу вищої освіти [3, с. 29].

Досить доцільною особливістю реформування системи вищої освіти в Україні є використання студентоцентрованого підходу. Студентоцентрованість передбачає забезпечення повної інформаційної відкритості закладів освіти, створення мотивації до навчання у здобувачів освіти, залучення практиків, моніторинг якості надання освітніх послуг та періодичний перегляд й зміну освітніх (освітньо-професійних) програм. Важливість даного підходу підкреслюється сучасними тенденціями розвитку освіти. Так, міжособистісна взаємодія

студента та викладача, повинна відповідати принципам педагогіки партнерства: рівності в правах, довірі, доброзичливого ставлення один до одного, демократичних способах співпраці тощо [1, с. 129].

В сучасному світі дедалі більшої популярності набирає концепція диференціація ступенів і кваліфікацій. Зміст цієї концепції полягає в удосконаленні і розширенні «короткої і більш професіоналізованої» вищої освіти. Така диференціація допомагає закладам освіти та державі більш точно сформувати «пакети» та «профілі» освітніх послуг, здійснити градацію більш і менш кваліфікованих фахівців.

Домінантою сучасної парадигми вищої освіти в загальноосвітньому та національному контекстах стає орієнтація на підготовку, спрямовану на творче самоствердження, саморозвиток та самореалізацію протягом життя [2, с. 475].

Висновки. Таким чином питання реформування системи вищої освіти України в контексті інноваційних змін сучасності є імерсивним та багатовимірним, а також потребує додаткового наукового опрацювання та обговорення задля забезпечення належного створення новітніх концептуальних рамок і введення інновацій та збільшення демократичності українського суспільства.

Література

1. Наумик А. С., Ядловська О. С. Особливості студентоцентрованого підходу у викладанні. *Світ наукових досліджень*. Випуск 16: матеріали Міжнародної наукової конференції, 2023. С. 128–130.
2. Огієнко О. Реформування вищої освіти як виклик сьогодення: досвід розвинених країнах світу. *Наукова школа академіка івана зязюна у працях його соратників та учнів*. 2020. С. 472–475.
3. Сидоренко Н. С., Наумик А. С., Брагіна К. С. Автономія закладів вищої освіти України: вплив сучасних тенденцій публічного управління. *Інноваційні тенденції сьогодення в сфері природничих, гуманітарних та точних наук*: зб. наук. пр. за матеріалами IV міжнар. наук. конф. (12 квіт. 2024 р., м. Дніпро). С. 28–29.
4. Сидоренко Н. С. Проектне управління в органах публічної влади: зарубіжний досвід. *Проблеми сучасних трансформацій*. Серія: Право, публічне управління та адміністрування. 2022. № 4. URL: <https://reicst.com.ua/pmtl/article/view/202240204>.
5. Що таке управління проектами: як здійснюється і що в себе включає? *Агрокебети*. URL: <https://blog.agrokebety.com/shcho-take-upravlinnya-proektamy>.